

Òëï èçëïæáíëÿ èàê ìñííààíëá äëÿ òðààíáíòèðíààíëÿ èáòíìèñííáì òàêñòà

Àáòíð Èëëëÿ Òàáòíáíà Èëëëíà
09.07.2010 á.
Ìñëááíáá íáííàëáíëá 09.07.2010 á.

This paper reveals the problem of fragmentation of annalistic texts in connection with criterion "Tip izlozhenia"; the classification of types (based on this criterion) in the Old Russian text and their brief description on the base of "Tales of Temporary Years" are offered.

Èáòíìèñííáì
Ìðàáñòàáëÿáò ñíáíé ñáíá: ñóáÿ ïí àñáíó,
áá ñíçáàððáëü ìàñòáðñëè ðááíòàè ñ áíáàòóì àðñáíáëí èñòí-íëéíà
(àèçáíòèéñëèá òðííëè, Ñáÿóáííá Ìëñáíëá,
èñòíðè-áñëèá áíéóíáíòó è áð.), è òííó æá
Ìíçáíáá Ìáðáíèñ-èëè Ìíëè áííëòó á ñíçááííó èáêñò ñíáñòááííóà èçíáíáíëÿ,
ááëáÿ ááí ñòðóéòóó áóá áíëáá ðáçííðíáííé. Ìí ÿóíé Ìðè-éíá Ìííáèá èññëááíáàðáëè Ìáçóááðò èáòíìèñííáì èíííëëÿòèáé,
à èíííëëÿòèáííòó ñ-èòáðò Ìòèè-èòáëüííé -áðòíé èáòíìèñííóò òáêñòíá.
Ìáíáèí áíáíðÿ Ì èáòíìèñííáì òáêñòà èàè Ì èíííëëÿòèè, Ì Ì èñëèð-ááí áíçííáííòó ñáííòíÿòáëüííáì ðáááèòèðíààíëÿ òáêñòà Ìèñòí,
Ì ñáíáëè ááí ðááíòó è Ìáðáíè-áñëèíó ñíááèíáíèð èñòí-íëéíá.

Èàè Ìðèçááááíëá èíííëëÿòèáííáì
Òáðáèòáððà, èáòíìèñííóè òáêñò çáéííáðíí Ìðèáëáááò áíéíáíëá èññëááíáàðáëè, çáíéíáðóèðñÿ
èéíááíòáéñòíéíáé. Èéíááíòáéñòíéíáé-áñëíá èññëááíáíëá Ìðááííëáááò ñííòááéáíëá
ÿçóéíáòó òáêñòá Ìá òíëüéí ðáçííó ñíëñéíá Ìáííá è òíáí æá Ìáíÿòíëèá, Ì è ðáçííó
-áñòáé Ìáííá ñíëñëá. Ñëááíáòáëüíí, äëÿ Ìðíáááíëÿ òáéíáí ðíáà èññëááíáíëéé Ìáíáòíáèí
Ìáíííááííá ááëáíëá òáêñòà Ìá òðàáíáíòó (-áñòè, áéíëè), ò.á. òðàáíáíòèðíààíëá.

Óḁááíáíòèḁíááíéá

íḁèçááíí íáéáá-èòú òḁóá èńòíḁééíá ȳçúéá á íḁíááááíéè éńííéáéńííáí áíáéèçá ȳçúéíáúò òáèòíá.

Íá íáḁáńí ȳòáíá ḁááíòú áúéí áúááéáíí íáńéíéúéí íńííááíéé áéȳ òḁááíáíòèḁíááíéȳ ḁóńńéèò éáòííéńáé: áḁáíȳ ńíáúòèȳ, òéí ńíáúòèȳ, íí-áḁéè.

Íḁè

ḁàçḁááíòéá íḁèíòèííá ááéáíéȳ òáéńòá á çááèńéííńòè íò æáíḁíáúò ḁàḁáéòáḁèńòèé íòḁúáéá íú ńòíééíóèéńú ń ííḁáááéáííúíè òḁóáííńòȳíè. Áííḁíń í áúááéáíéè æáíḁíá á áḁááíáḁóńńéíé èèòáḁáòóḁá á òáéíí è á éáòííéńȳ òá-áńòííńòè ȳáéȳáòńȳ íḁíáéáííúí. Çáéíí-áííúá æáíḁíáúá éèáńńèòééáòèè – ȳáéáíéá áíńòáòí-íí ḁááéíá. Íòíá-áȳ á ńòḁóèòò íńííááíéè éíòíḁúò íí èíè áúááéáí, èèè íáḁóḁáḁò íńííáíé éḁèòáḁéé ȳòèò íḁèçíáéíá – ńíáòèòè-ííńòú; ááæá á íḁáááéáò íòááéúíí áçȳòíáí èńńéááíááíéȳ æáíḁíáúá ííḁáááéáíéȳ ííáóò íḁèńááéááòúńȳ òáéńòíáúí òḁááíáíòáí íáíńéááíááòáéúíí. Íáíáúéá òáíḁáòè-áńééá èçúńéáíéȳ èńòíḁééíá éèòáḁáòóḁú, íú íḁèèèè è-áòèèò éḁèòáḁééáá áéȳ áúááéáíéȳ òíáí ééè éííáí æáíḁá á áḁááíáḁóńńéèé íáḁéíá.

Á ńáȳçè ńí ńéáçáííúí íá èíááò ńíúńéá

áúááéȳòú á ńòḁóèòóḁá áḁááíáḁóńńéííá òáéńòá æáíḁíáúá òḁááíáíòú, ííȳòííó á èá-áńòáá íńííááíéȳ áéȳ òḁááíáíòèḁíááíéȳ áúé íḁááéíæáí «òéí èçéíæáíéȳ». Òéí èçéíæáíéȳ – òáḁíéí, íḁèíáíȳḁúééńȳ íí íòííáéḁ è ḁȳáò òáéńòíáúò òḁááíáíòíá, íáúááéíáííúò íńíááííńòȳíè òíḁíú è ńíááḁæáíéȳ.

Áúéá íá-áòá ḁàçḁááíòéá éèáńńèòééáòèè òéííá èçéíæáíéȳ (ń áúȳáéáíéáí èò íòèè-èòáéúíúò íḁèçíáéíá) á áḁááíáḁóńńéíí òáéńòá. Òéíú èçéíæáíéȳ áúááéȳḁòńȳ íáíè íá íńííááíéè íḁááńòááéáííúò á íáò-ííé èèòáḁáòóḁá òáḁáéòáḁèńòèé «æáíḁíá» á ńííòááòńòáéè ń èò íḁéíááéááéííńòúḁ òíé èèè éííé òḁááéòèè (ńááòńéíé èèè éííòáńńéííáéúííé).

Íá ááííúé ííáíò íéáçáéíńú áíçííæíúí áúááéèòú 10 òéííá:

ááèíáḁáòè-áńéèé,

áúòíáíé,

áíèíńéèé,

āēīīāāōē÷āñēēē,

-
āāēīāīē,

-
āēāāēōē÷āñēēē,

-
āīēōīāīōēōópūēē,

-
īāōīāīī-īīyōē÷āñēēē,

-
īōñūēī÷īūē,

-
īā īīōāāāēāī.

Ā āāīīī ēñēāāīāāīēē īū ðāññīāōðēāāāī īōēē÷ēōāēūīūā īðēçīāēē oīāī ēēē ēīīāī ðēīā ēçēīāāīēy, āñōðā÷āpūāāīñy ā ðónñēēō ēāōīēñyō. Īā Īāø āçāēyā, ēīāāō ñīūñē īðīāīāēēçēðīāāōū, ēāēēā æāīðū āūāāēyþō ēñēāāīāāōāēē ā ñīñōāāā ēāōīēñīūō ōāēñōīā, āēāāīūī īāðāçīī ā «Īīāāñōē āðāīāīūō ēāð» (āāēāā ĪĀĒ).

Ā.Ñ. Ēēōā÷āā ñīīðīāīāēāāāō ñāīē ēēōāðāōðīūē īāðāāīā ĪĀĒ īāēīāīāāīēyīē ēāōīēñīūō īōðūāēīā, ā ēīōīðūō īāðyāō ñ īāēīāīāāīēyīē ñīāūōēēīīāī ōāðāēōāðā (īðāāēāīēā Īēāāā, āōīðīē īīōīā ēīyçy Ēāīðy īā āðāēīā, Īāñōū ēīyāēīē Īēūāē, īā÷āēī ēīyāāīēy ßðīñēāāā ā Ēēāāā ē āð.) āñōðā÷āpōñy ñīāñōāāīīī æāīðīāūā īāēīāīāīēy (īðāāāīēā īā ñīñāāīēē Ēēāāā, īðēō÷ā īā Īāðāō, ñēāçāīēā ī Āāēāīðīāñēīī ēēñāēā, īīāāñōū īā ññēāīēāēē Āāñēēūēā Ōāðāāīāēūñēīāī ē āð.) [Īīāāñōū 1999].

Ā ðāāīōā Ā.Ā. Ēōñēīāā īāōīāēī ñēāāópūēā æāīðū ā ñīñōāāā ēāōīēñē:

•
έάάαία (εñοίθε÷άñέáy,
άάείαδαόε÷άñέáy),

•
εñοίθε÷άñέία ηέαçaίέα,

•
εñοίθε÷άñέáy ηίαñού,

•
ίδαάάία (εñοίθε÷άñέία,
οίηέε÷άñέία) [Έόñέία 2003: ñ. 48-83].

Ε.Ι. Αδαίεί άηάα έçάάααò òαδιείά ααίð,
δαçάεýý ΙΑΕ ία «οίδύ έαοηηηίαι ηίαñοάίάιέý»:

•
ηίαίάáy çάιηñ (ίάάίέύòáy ηη ίάύάίò áíêóίáíòáέüíáy çάιηñ, έêóáίáy
óóáίαñòάάίίέ οίδύ è γίöέίíáέüíηòè);

•
έαοηηηίά ηέαçaίέα (οñοίία εñοίθε÷άñέία ίδαάάία á έèòάδαòóδίέ ίάδαίòέα έαοηηηóà);

•
έαοηηηίύέ δαññέαç (òáέòίáδαóε÷άñέία ηίαñοάίάίέα, á έίòíδύ ίδýáέýáòñý
έε÷ίηñòú áάòíδα: á ίóáίέα ηίαύòέé, ηηüòέáò ίóαδαέóαδεçίάαòú ááέñòáópuèò έèò, έηíίáíòáðέýò,
έίάέέέóáέüíίέ ίáίáðá έçέίαέίέý);

•
έαοηηηίáy ηίαñòú (ηίαñοάίάίέα í ηίαðòè έίýçý, á έίòíδύ ááάòñý
άάείαδαóε÷άñέé ίδύñááòέáίύέ ίάδαç έάάέüίίá ίδαέòάέý);

•
áíέóίάíòú (áíáíáíòú è áðáíòú) [Αδαίεί 1987: ñ. 40-64].

Òāēēī īāðāçīī, īā īnīīāāīēē ðīīāāāīīīāī òāīðāòē-āñēīāī èçó-āīēý òðóāīā
ēññēāāīāòāēāē īū īīēó-ēēē ðýā æāīðīā (ðīðī īīāñòāīāāīēý)
ñ īðēñāīāīūīē èī òāðāēòāðīūīē īðēçīāēāīē, ēīðīðūā ñòāēē īñīīāē āēý āūāāēāīēý òēīā èçēīæāīēý ā ðóññēēð ēāðīēñýð.
Īā ñāāīāīýðīēē āāīū ā ñīñòāāā ĪĀĒ īāīē āūāāēāīū ñēāāóðūēā òēīū:
āāēīāðāòē-āñēēē, āīēīñēēē, āāēīāīē, āēāāēòē-āñēēē, āīēóīāīòēðóðūēē, īāðīāīī-īīýòē-āñēēē, īòñūēī-īūē.

Ēðāòēī īòāðāēòāðēçóāī ēāæāūē òēī (īðēīāðū èç Ēāāðāíòūāāñēīē ēāðīēñē):

1. Āāēīāðāòē-āñēēē: ā ēā-āñòāā āēāāīāī īðāāīāòā èçīāðāæāīēý āūñòóīāðò āāýīēý ñāýòīāī ēēē
āāī æēçīāīūē īóòū ā òāēīī; īðāāīēāāāāð ēñīēüçīāāēā īðāāāēāīūð
īīòēāīā, īāīðēīāð, īīòēāū ó-èòāēūñòāā
(īāñòāāīē-āñòāā), īðīðī-āñòāā.

Īðēīāð: òðāāīāíò ī Óāīāīñēē Īā-āðñēīī (ēē. 61 īā.-63 īā.).

2. Āīēīñēēē: èçīāðāæāīēā ēñòīðē-āñēīāī ñīāúòēý, ñāýçāīīāī
ñ āīðūāīē ðóññēīāī īāðīāā īðīðēā āīāøīēð āðāāīā (ā īñīīāīī
īā-āīāāīā è īīēīāòāā), ā òāēæā ñ ēīýæāñēēē òñīāēòāīē;
òāíòðāēūīūē āāðīē — īāū-īī ðāāēūīāý ēñòīðē-āñēāý
ēē-īñòū, ēāē īðāāēēī, ēīýçū.

Īðēīāð: òðāāīāíò ī īēāīāīēē Óðāēēē è Īāēāāīēē Ñāīāīīī
(ē. 10).

3. Āāēīāīē: òāēñòū āīēóīāíòīā, āēēð-āīíūā ā ĪĀĒ.

Īðēīāð: òðāāīāíò, ñīāāðæāūēē òāēñò āīāīāīðā
ðóññēēð ñ āðāēāīē (ēē.11-14).

4. Āēāāēòē-āñēēē: ñīāāðæòðñý īaçēāāīēā, ò.ā. īðāāíò-āīēā (īīð-āīēā)
īīðāēūīā/ðāēēāēīçīīā.

Īðēīāð: òðāāīāíò ī īāīðāāāīēē æēçīē ēīýçý Āēāāēīēðā āī īðēīýòēý
èī òðēñòēāīñòāā (ē. 25).

5. Áíeóíáíòèðópùéé:

éííñòàòàòèý ðáéòà òíáí èèè éííáí níáúòèý, çañéóæèááþúááí óííèíáíèý, íí íá òðááópúááí íáðíáííáí èçéíæáíèý; òðááíáíòú ýòíáí òèíà íòèè-áþòñý íðíòíéíèúííñòùþ èçíáðáæáíèý, íòñóòñòáéáí òóáíæáñòááííé òíðíú è ýííèííáèúííñòè.

Íðèíáð: òðááíáíò í áðáíáíé òàðñòáííáíèý Éáííá è ááí áðáòà Áéáèñáíáðà (è. 8 íá.).

6. Íáðíáíí-ííýòè-áñéèé: ííááñòáííáíéá í ðááèúíúð èèè áíçííæíúð níáúòèýð, èáè íðááèéí, ñòðíýúááñý íá íáííí ýðèíí ýíèçíáá, ííæáò níááðæáòú áúíúñáè.

Íðèíáð: òðááíáíò í íáñòè éíýáéíè Íèüáè (èè. 14 íá.-16).

7. Íòñúéí-íúé: òðááíáíòú, áçýòúá èç ááòíðèòáòíúð èñòí-íèéíá (áèçáíòèéèñèèð òðííèè, áéáéáéñèèð òáèñòíá è ò.á.).

Íðèíáð: òðááíáíò í ñíòáíðáíèè ìèðà (èè. 28 íá.-36).

Íðááèáááííá ááèáíéá òáèñòà ÍÁÈ íí òèíáí èçéíæáíèý íðááñòááèýýáòñý áíçííæíúí íðèíáíèòú íí íòííðáíèþ è èáòííèñíúí òáèñòàí á òáèíí, á òáèæá íí íòííðáíèþ è áðóáèí áðááíáðóññèè òáèñòàí (ñ ó-áòíí èð æáíðíáúð òáðáèòáðèñòèè).

Áéááíááðííñòè

Ðááíòà áúííéíýáòñý íðè ííáááðæéá Óáááðáèúííáí áááíòñòáá íí íáðáçíáíèþ ÐÓ (áíáèèòè-áñéáý áááííñòááííáý òáèáááý íðíáðáíá “Ðáçáèòèá íáò-ííáí ííòáíòèáèà áúííðáé øéíèú (2009-2010 áíáú), íðíáèò “Éííááíòáèñòíèííè-áñéèá è éíðíóñíúá èññèááííáíèý áðáííáòè-áñéíé ñáíáíòèèè áðááíáðóññèííáí òáèñòà”; 2.1.3/2987)

Етностатистика

Истражување

1999 – Истражување за демографските промени. 2-а книга.

x.1. Општо за македонците. Скопје, 1999 (со илустрации на македонските етностатистики; а нивото на податоци: ИАЕ 1999).

Антологија

1987 – Антологија Е.И. Етностатистика на македонските етностатистики. 2-а книга.

Е.: Книга на ЕАО, 1987. 326 н.

Етностатистика

2003 – Етностатистика А.А. Етностатистика на македонските етностатистики: општо за македонците. Скопје. 7-а книга.

7-а книга. I.: Книга на «АУН». 2003. 336 н.